

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUDELLE

ASIA Lausuma asiassa L14/52194.

ASIANOSAISTIEDOT

Vastaaja ja tämän lausuman antaja

Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at
Law ry, Rekisterinumero 212.459.

Prosessiosoite

c/o luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, varatuomari, ekonomi Timo Riissanen
Lauttasaarentie 19 A, 00200 Helsinki, puh 0400 574360, email: tar@finnlaw.com

Kantaja

Suomen Asianajajaliitto
Simonkatu 12 B 16, 00100 Helsinki

Kantajen asiamies ja prosessiosoite

Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy
PL 333, 00131 Helsinki
Puh. (09) 2288 4245
Fax (09) 2288 4266
Sähköposti: panu.siitonen@hannessnellman.com

YLEISTÄ

Helsingin käräjäoikeus on varannut tilaisuuden lausuman antamiseen viimeistään 7.4.2015.

LAUSUMA

Englannin kieltä käyttäviä tahoja kiinnostaa voiko lakimies palvella häntä myös yleisissä tuomioistuimissa. Attorney on oikeusministeriössä ja valtioneuvoston kielitoimistossa vakiintunut käännös tuomioistuinkelpoiselle avustajalle. Asianajajista käytetään käännöstä advocate. Vaikka kaikki luvan saaneet eivät kuulukaan yhdistykseemme, niin kaikki yhdistyksemme jäsenet ovat auktorisoituja lakimiehiä. Yhdistyksemme nimi kuvaa jäseniään aivan oikein.

Englantia käyttävät lakiammatillaiset tietävät, että avustajaksi kelpaa täällä muukin kuin Suomen asianajajaliiton jäsen. Englantia käyttävä yleisö ei erehdy pitämään vastaajayhdistystämme asianajajien yhdistyksenä eivätkä jäseniämme asianajajina. Kantajayhdistys vain sekoittaa asiaa.

Kantajen mukaan olennaista on, mitä vieraskielisiä nimityksiä suomalaiset asianajotoimistot itselleen rekisteröivät ja käyttävät. Kun ne ovat ryhtyneet käyttämään elinkeinotoiminnassaan sanaa attorney, muut kuin asianajajat eivät saisi sitä käyttää.

Attorney on yleiskäsite, johon kukaan ei saa yksinoikeutta. Ulkomaisissa tavamerkkipäätöksissä

myös mainitaan, ettei tavaramerkin rekisteröinti tuota yksinoikeutta sanaan attorney. Tavaramerkeissä ja toiminimissä erottavana tekijänä on yhtiön tai elinkeinonharjoittajien nimet tai niiden osat.

Kantajan mukaan termien attorney ja attorney at law sisältö on selvä esimerkiksi syyttäjille ja virkamiehille, jotka asioivat englanniksi. Suomalainen merkitys onkin selvä ja se ilmenee hyvin muun muassa tuomioistuinsanastosta. Se poikkeaa siitä, mitä kantaja esittää.

Sanasta attorney ei voi päätellä onko kyseessä asianajaja vai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Molemmat voivat avustaa ja edustaa päämiehiään yleisissä tuomioistuimissa. Attorney tarkoittaa juuri sitä. Asianajaja on advocate.

Käräjäoikeuslakia on hiljattain muutettu. ks. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140340>

6 § ...Lautamiehenä ei saa olla ...asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Lainsäädännössä siis tunnustetaan, että muutkin kuin asianajajat voivat harjoittaa **asianajoa** ammatikseen. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat harjoittavat lakiasiaintomistoissaan asianajoa ammatikseen, vaikka he eivät olekaan asianajajia eivätkä heidän toimistonsa ole asianajotoimistoja.

Tosin asianajotoimistoissa on tietävästi luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia ja heitä voi hakea asianajajaliiton ”hae asianajaja” hakusivulta. Tältä osin asianajajaliitto ei ole pyrkinyt torjumaan sekoitettavuutta – päinvastoin.

Asianajajaliitto pyrkii estämään kanssaan kilpailevien elinkeinonharjoittajien yhdistymistä mielestämme sopimattomalla tavalla. Tämä on mielestämme kilpailun rajoittamista kuluttajien vahingoksi.

Ulkomaiset sarjat ja media

Kantaja on viitannut englanninkielisten tv-ohjelmien ja muun sähköisen median vakiinnuttaneen kiistanalaiset termit asianajajille kuuluviksi. Tällainen väite esitettiin Leisvuoren jutussakin aikanaan. Yhtään esimerkkiä televisio-ohjelmista emme tiedä tarjotun silloin, eikä näytä tarjotun nytkään.

Asianajaja Wikipediassa

Kantaja on viitannut Wikipedian suomenkielisiin sivuihin. Siellä ensimmäisenä käännöksenä asianajajan ammattinimikkeelle tarjottaisiin kantajan mukaan yhdistelmää ”attorney-at-law”. Kantajan väite ei pidä paikkaansa ainakaan tällä hetkellä (6.4.2015). Ensimmäisenä käännöksenä tarjotaan sanaa advokat. Wikipedian asianajajia koskeva sivu alkaa seuraavasti <http://fi.wikipedia.org/wiki/Asianajaja> :

Asianajaja on suomenkielinen versio suojatusta ammattinimikkeestä lakimiehelle, jolla on ammattina toisten asioiden hoitaminen tuomioistuimissa ja viranomaisissa. Useissa maissa vain vastaavaan ammattinimikkeeseen ("advokat", "attorney-at-law", "avocat", "barrister", "solicitor", "lawyer", "legal practitioner", "Rechtsanwalt") oikeutetuilla lakimiehillä on oikeus esiintyä oikeudessa toisen puolesta (asianajajamonopoli). Monissa maissa on myös asianajajapakko tietyissä oikeudenkäynneissä, eli henkilö ei voi itse ajaa asiaansa, vaan hänen on pakko nimetä päteväksi hyväksytty lakimies itseään edustamaan.

Suomessa voi edustaa asiakasta yleisissä tuomioistuimissa asiamiehenä tai avustajana joko asianajaja, luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja tai julkinen oikeudenkäyntiavustaja. Näitä kaikkia - joilta myös edellytetään ylempää oikeustieteellistä yliopistotutkintoa - valvotaan. Ruotsi ja Viro ovat EU:n ainoat maat, joissa ei ole miltään osin asianajajamonopolia.

Wikipedian aloituskappale ei ole täsmällinen. Asianajajilla ja myös muilla toisessa kappaleessa mainituilla suomalaisilla ammattiryhmillä on ammattinaan toisten asioiden hoitaminen tuomioistuimissa ja viranomaisissa. Wikipediaan luottavan on syytä muistaa, että Wikipediää voi muokata kuka tahansa.

Counsel

Kantajayhdistys ehdottaa luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia käyttämään itsestään termiä ”licensed counsel”. Kun kantaja on viitannut wikipediaan, otettakoon sieltä sanakirja.org:n tarjoamat käännökset englanninkieliselle sanalle counsel:

Substantiivit

- 5. neuvo
- 6. neuvonpito
- 7. neuvottelu
- 8. neuvot
- 9. avustaja**
- 10. lakimies**
- 11. oikeusavustaja**
- 12. oikeudenkäyntiavustaja**
- 13. asianajaja**
- 14. edustaja**

Jos kantaja pysyy näkemyksilleen uskollisena, ei tuonkaan termin käyttäminen ole vailla sekoittumisvaaraa.

Cornellin yliopiston termipankin käyttämän ilmaisun mukaan sana counsel on ymmärrettävissä asianajajaksi. Ohessa esimerkki:

<https://www.law.cornell.edu/wex/approach>

Approach
Definition

*To move towards the bench in order to have a conversation with the judge **and opposing counsel** off the record and/or out of the jury's earshot. An attorney or juror (during voir dire) must request to approach the bench, i.e. "Your honor, may I approach the bench?"*

Counselor puolestaan on ilmeisesti vielä lähempänä asianajajaa.

<http://www.sanakirja.org/search.php?q=counselor&l=3&l2=17>

Käännös

Substantiivit

- 1. neuvontaja
- 2. lainopillinen avustaja
- 3. asianajaja**
- 4. lakimies

Asianajajaksi voidaan kääntää lukuisa joukko englanninkielen sanoja. Kantajan mielestä jotkin

niistä olisivat luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien käytettävissä. Yhdistyksen tulevaa kevätkokousta (21.4.2015) ajatellen olisi toivottavaa, että Suomen asianajajaliitto luetteloi nyt kaikki ne englanninkieliset termit, joita yhdistyksemme voisi Suomen asianajajaliiton mielestä käyttää nimessään. Tämä olisi vähintäänkin kohtuullista turhien oikeudenkäyntien välttämiseksi.

Jäsenistö ja asianajajat

Vastaajayhdistyksen jäseninä ei sen hallituksen tieteen ole asianajajia. Asianajajayhdistyksen jäseneksi otettu henkilö ei täytä vastaajayhdistyksen jäsenyyden edellytyksiä. Tämä ilmenee yleisölle muun muassa vastaajayhdistyksen kotisivuilta saatavissa olevista yhdistyksen säännöistä. Hallituksen omaksuman käytännön mukaisesti henkilön katsotaan eronneen yhdistyksestä hänen tultuaan asianajajayhdistyksen jäseneksi.

Case Leisvuori

Kantaja on toimittanut lisää valaistusta Leisvuoren asiaan. Mielellämme näkisimme kärjäoikeuden alkuperäisen ratkaisun, jos se on poikennut hovioikeudelle toimitetusta. Sillä ei kuitenkaan ole suurta merkitystä, sillä hovioikeudelle toimitettu ratkaisu on se, joka on käynyt hovioikeudessa.

Leisvuoren syyte hylättiin kärjäoikeudessa siltä osin kuin hän oli maininnut olevansa International Bar Association -nimisen yhdistyksen jäsen. Hän oli tuon yhdistyksen jäsen ja yhdistyksen mukaan myös oikeutettu kertomaan siitä. Suomen Asianajajaliitto on tuon yhdistyksen jäsen.

Leisvuori oli myös asianajajaliiton jäsen, tosin sen passiivirekisterissä palkkatyöhön siirtymisen vuoksi. Asianajajaluetteloon paluu olisi Asianajajaliiton hallituksen kannan mukaan edellyttänyt juuri käyttöön otettuun asianajajatutkintoon osallistumista. Kanta yllätti Leisvuoren, jolle aikanaan vakuuteltiin paluun olevan mutkitta mahdollista.

Case Snell

Kantaja on kiinnittänyt huomiota siihen, että Petteri Snell on ryhtynyt käyttämään toimistostaan nimeä Snell Attorneys ja käyttämään itsestään titteliä ”Authorized Attorney at law”. Ilmaisut tarkoittavat, että palvelujen tarjoaja on oikeutettu edustamaan päämiehiään yleisissä tuomioistuimissa. OTK puolestaan kertoo suomalaisen lakimiestutkinnon suorittamisesta. Snell on edustanut päämiehiä paitsi suomalaisissa tuomioistuimissa – myös Euroopan tuomioistuimissa. Tunnettuja ovat autoverotusta ja alkoholiverotusta koskevat ratkaisut ja vireillä olevat asiat Suomen valtiota vastaan. Harvalla asianajajalla on sellaista asianajokokemusta.

Kantaja on kirjoituksessaan syyttänyt vastaajayhdistyksen puheenjohtajaa samanlaisesta asianajajalain vastaisesta menettelystä, mistä Leisvuori on tuomittu rangaistukseen. Tuomioistuinsanastossa olevaan käännökseen ja muuhun tässäkin jutussa esitettyyn nähden väite on perusteeton. Vanha Helsingin kärjäoikeuden ratkaisu ei vielä muodosta vakiintunutta oikeuskäytäntöä.

Asianajajalain 11 §:ssä säädetty kriminalisointi on avoin, eikä täyttäne nykyisin lainsäädännön tarkkarajaisuudelle asetettavia vaatimuksia. Se ei todennäköisesti tulisi sellaisenaan enää eduskunnassa hyväksytyksi.

Asianajajista annetussa laissa säädetään mm:

11 § Jos se, joka ei ole asianajaja, käyttää itsestään asianajajan ammattinimitystä tahi toimistostaan nimitystä asianajotoimisto taikka muutoin ilmoittaa ammattialansa siten, että hänen sen perusteella voidaan erheellisesti olettaa

olevan yleisen asianajajayhdistyksen jäsen, rangaistakoon sakolla.

Rangaistusvaatimuksen 1 momentissa tarkoitettusta teosta saa tehdä syyttäjä tai asianajajayhdistys. (13.5.2011/443)

Vielä vuonna 2005 Suomen asianajajaliitto on kääntänyt lainkohdan seuraavasti (lihavointi ja alleviivaus kirjoittajan):

Section 11 Should a person who is not an **advocate** use the professional title of advocate to refer to himself, or refer to his office as an advocate's office, or otherwise announce his professional field in a way that **he may erroneously be presumed to be a member of the general Bar Association**, he shall be fined.

Criminal charges based upon the act referred to in paragraph 1 may be instigated by a public prosecutor or the Bar Association.

Snell ei ole väittänyt olevansa asianajaja. Hän ei ole kutsunut toimistoaan asianajotoimistoksi. Hän ei muutoinkaan ole ilmoittanut ammattialaansa siten, että hänen sen perusteella voitaisiin erheellisesti olettaa olevan yleisen asianajajayhdistyksen jäsen. Sama englanniksi:

Snell has not used the professional title of advocate. He has not referred to his office as an advocates office or announced his professional field in a way that he may erroneously be presumed to be a member of the general Bar Association.

Yhdistyksen nimi

Vastaajayhdistyksen nimi ei ole harhaanjohtava, eikä se sisällä asianajajan ammattinimitykseen erehdyttävästi viittaavaa ilmaisua. Rekisteröintiä ei tule kanteen johdosta kumota. Nimi ei myöskään ole asianajajalain 11 §:n vastainen.

Olennaista on se, miten termit "attorney at law" ja "attorney" mielletään **englantia käyttävien asiakkaiden keskuudessa**. Suomessa käytetään suomea tai ruotsia.

Kantaja viittaa siihen, että tuomioistuinsanasto on rajattu koskemaan vain keskeisimpiä tuomioistuinten käytännön toimintaan liittyviä käsitteitä. Oikeudenkäyntiavustaja on selainen keskeinen käsite. Se käännetään vastaajayhdistyksen käsityksen mukaan vakiintuneesti sanalla attorney.

Bar

Wikin mukaan (http://en.wikipedia.org/wiki/Bar_%28law%29)

Bar on keskiaikaisista eurooppalaisista tuomioistuimista peräisin oleva nimitys kaiteelle, joka erotti oikeudenkäyntiin osallistuvat ja yleisön.

Bar association

Wikin (http://en.wikipedia.org/wiki/Bar_association) mukaan useissa brittiläisen kansainyhteisön maissa yhdistys (bar association) muodostuu lainoppineista, jotka ovat saavuttaneet asianajajan pätevyyden (qualified as barristers or advocates in particular). Yhdistyksen jäsenyys voi maasta riippuen olla pakollista tai vapaaehtoista oikeudenkäyntiavustajille/asiamiehille.

Attorney at law

Toisin kuin kantaja väittää, Suomessa "attorney at law" -nimikkeen käyttämisen edellytykseksi ei ole säädetty yleiseen asianajajayhdistykseen kuulumista eikä Suomen asianajajaliittoon kuulumista.

Kantajan mukaan suomenkielinen asianajajan ammattinimitys kääntyy englanniksi "advocate attorney (Am); attorney at law (Am); lawyer".

Verkkolähteiden

<http://dictionary.reference.com/browse/attorney>

<http://dictionary.reference.com/browse/attorney-at-law>

mukaan

"British Dictionary definitions for attorney-at-law:

1.

(mainly US) a lawyer qualified to represent in court a party to a legal action

2.

(Brit, **obsolete**) a solicitor"

Briteissä attorney-at-law termistä olisi luovuttu sen saaman huonon maineen vuoksi.

"In English law, a private attorney was one appointed to act for another in business or legal affairs (usually for pay); **an attorney at law or public attorney was a qualified legal agent in the courts of Common Law who prepared the cases for a barrister**, who pleaded them (the equivalent of a solicitor in Chancery). So much a term of contempt in England that **it was abolished by the Judicature Act of 1873 and merged with solicitor.**"

Suomen ja Englannin järjestelmät poikkeavat paljon toisistaan.

The European Commission for the Efficiency of Justice -raportti

Kantajayhdistys katsoo termin counsel meille sallituksi. Tältä osin viittaamme edellä lausuttuun.

Direktiivissä 98/5/EY on mainittu ammattinimikkeet, joilla lakimiespalveluita jäsenmaissa annetaan. Direktiivistä on toimitettu suomenkielinen versio ja englanninkielinen versio. Suomalainen termi asianajaja ei ole kääntynyt englanninkieliseen versioon Suomen kohdalle sanaksi attorney eikä englanninkielisestä versiosta ole Suomen kohdalla löytynyt sanaa attorney kääntymään suomeksi sanalla asianajaja.

Asianajajaliiton itsensä toimittamalla käännöksellä omasta laistaan (Advocates act) luulisi olevan asianajajaliittoa sitovaa merkitystä. Siellähän asianajaja on advocate – eikä attorney taikka attorney at law.

Säädöskäännökset

Vastajayhdistys ei ole viitannut joihinkin yksittäisiin säädöskäännöksiin vaan kaikkiin niihin Finlexistä saataviin säädöskäännöksiin, joissa asianajaja tai oikeudenkäyntiavustaja tai asiamies on käännetty englanniksi. Käännös on vakiintunut – asianajaja on advocate, oikeudenkäyntiavustaja on attorney.

Tutkintavankeuslain (768/2005) englanninkielistä käännöstä ei löydy oikeusministeriön Finlexissä julkaisemien säädöskäännösten joukosta. Asianajaja mainitaan vain kerran lain 8 luvun 4 §:ssä.

Liitteestä ei ilmene kenen toimesta K7 on käännetty ja milloin?

Auktorisointi

Kantajan mukaan olisi harhaanjohtavaa käyttää yhdistyksen nimessä sanaa auktorisoitu, koska kaikki luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat eivät kuulu yhdistykseen. Kaikki yhdistyksen jäsenet ovat kuitenkin auktorisoituja, joten tässä ei ole mitään harhaanjohtavaa. On ymmärrettävää, että kaikki luvan saaneet eivät (vielä) kuulu uuteen yhdistykseen.

Arkkitehtitapaus

Toisin kuin kantaja nyt selittää, jutussa on kysymys asianajajanimikkeen ja yhdistyksemme nimen sekoitettavuudesta. Asianajaja -termi on myös asianajajaliiton nimessä. Asianajaja -termi tulee ensin kääntää virheellisesti sanaksi attorney tai attorney at law, jotta sekaantumisvaaraa syntyy. Asianajajaliitto aiheuttaa sekaantumisvaaran itse härkämpäisellä tulkinnallaan. Nimi ei ole harhaanjohtava eikä lain vastainen.

Kolmikielisyys

Yhdistyksellämme on vain yksi nimi, jossa on suomenkielisiä sanoja ja muutama sana, joita yksinomaan suomea taitava ei ymmärrä. Yhdistys ei ole määrännyt muuta nimeä itselleen.

Yhdistyslain selvään sisältöön ja vakiintuneeseen rekisterikäytäntöön nähden rekisteröimistä ei tule kumota.

Yhdistyslakia seuraavan kerran muutettaessa kieltä koskevia säännöksiä tultaneen päivittämään. Tämä ilmenee yhdistyslain tarkistamistyöryhmän raportin 2008:3 sivulta 14, jossa todetaan kielellisten rajoitusten johtuvan lähinnä rekisteriviranomaisten rajallisista resursseista.

Helsingissä 7.4.2015

Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry,

Puolesta

Petteri Snell
hallituksen puheenjohtaja
Vantaa

Timo Riissanen
hallituksen sihteeri
Helsinki

molemmat luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia